

Fél évszázad dokumentumai

„50 éve annak, hogy az oroszlányi medencében megindult a barnaszénbányászat. A Magyar Általános Közszénbánya Részvénytársulat (MÁK Rt.) jelentésében többek között ez áll: ... Oroszlány község határában önálló barnaszénbányát nyitottunk, mely folyó évi szeptember hó 1-jén kezdte meg üzemét ...”

Ezen szavakkal kezdte Kovács János, az Oroszlányi Szénbányák biztonsági főmérnöke, OMBKE-titkár is a beszédet az Oroszlány Városi Művelődési Központban megrendezett fénykép- és dokumentumkiállítás megnyitóján.

A fél évszázados évforduló méltó megünneplésére, az oroszlányi bányászati múzeum rendezte meg a kiállítást, amely keresztmetszetet ad az oroszlányi szénbányászat kezdetétől napjainkig.

A bányászok megkezdésekor 1937-ben, Oroszlány községet alig 1500 lélek lakták. Az itt megindult bányászat megteremtette az alapját annak, hogy a felszabadulást követő időben óriási fejlődésen menjen keresztül a bányászati technológia — és a község.

A bányászatban a kézi jóvestéstől és rakodástól eljutottunk a komplexen fejlesztett fejtesig. A lakóhely pedig az 1500-as lélekszámú kis községtől eljutott a közel 23 ezer lakosú, virágzó szocialista városig. Az itt lakó emberek zöme az Oroszlányi Szénbányák valamelyik üzemében talált munkát. Az oroszlányi szénbányászat a tatabányai szénbányászat egy részterületeként fejlődött ki. A tatabányai szénbányászat viszont úgy lött létre, hogy a MÁK Rt. megvette az 1746 óta ismert és 1780 óta rendszeresen bányászott vértessomlói szénleőfordulási területeket. Ebből a szenterületből kiindulva a kutatások során megtalálták a gazdag tatabányai szénleőhelyeket. Így — közvetve — a Vértessomlón művelt bánya volt az

oroszlányi bányászat alapja is. Ezért szerepel az egyik tablón a vértessomlói szénleőfordulásról szóló, gróf Esterházy tiszttiszéki üléséről készült jegyzőkönyv másolata is.

Láthatunk néhány képet a bányaépítés, majd a szén-elosztásának idejéből is. A felszabadulás után megtartott első robbantómesteri tanfolyamról, akik a gyorsan fejlődő üzemek káderutánpótlását adták. A medencében folyó bányászat gyors fejlődését reprezentálják a kiállítás azon képei is, amelyen olyan technológiai rajzokat láthatnak az érdeklődők, amelyeket a korábbi bányászat során alkalmaztak.

A 10—15 éve idekerült fiatal bányászmegzedék ezekkel a technológiákkal a gyakorlatban már nem is találkozott, egyik-másikkal a tankönyvekben sem. Az egy-egy időszakban használt legkorszerűbb technológiai berendezéseket képeken mutatják be. Az 50 év alatt elért nagy technikai fejlődés és a kialakult magas műszaki kultúra együttesen igen sok állami és szakmai elismerést hozott az oroszlányi bányász-kollektívának. A kiállítási sort mintegy lezárva az 1986. évi eredmények aláján elnyert „Kiváló Vállalat” cím átadásáról készült fénykép is ezt reprezentálja.